

РЕШЕНИЕ

№ 1106

гр. София, 02.11.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на четиринадесети октомври през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Елизабет Петрова

Членове: Катерина Рачева
Мария Райкинска

при участието на секретаря Нина Ш. Вьонг Методиева
като разгледа докладваното от Мария Райкинска Въззивно гражданско дело
№ 20211000501473 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 - чл. 273 ГПК.

С решение № 261974/24.03.2021 г. по гр.д. № 11754/2019 г. на СГС, I-19 състав е осъдено ЗД „Бул Инс“ АД да заплати на А. А. Н. сумата 12 000 лева – обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат на ПТП, реализирано на 30.04.2019 г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 09.09.2019 г. до окончателното ѝ изплащане, като искът е отхвърлен за горницата до пълния предявен размер от 50 000 лева, като неоснователен.

Ищецът А. Н. е депозирал въззивна жалба, с която обжалва първоинстанционното решение в частта, в която искът му е отхвърлен. Намира, че решението на СГС в обжалваната част е неправилно и незаконосъобразно. Първоинстанционният съд определил занижено обезщетение, което не репарира в пълна степен претърпените от ищеца вреди. Съдът само формално се позовал на принципа на справедливостта по чл. 52 ЗЗД, но не съобразил всички установени обстоятелства. Неправилно било прието също, че е налице принос на ищеца в размер на 20%. Липсвал негов обективен принос, тъй като той пресичал пешеходна пътека със спокоен ход. Съдът не съобразил и това, че отговорността на водачите на МПС за осигуряване безопасността на движение е много по-голяма от тази на пешеходците. Моли решението на СГС да бъде отменено в обжалваната част и да му бъде присъдена разликата до пълния претендиран размер от 50 000 лева, ведно със законната лихва от 09.09.2019 г. до окончателното изплащане.

Ответникът ЗД „Бул Инс“ АД е депозирал отговор на въззивната жалба, в който излага доводи за нейната неоснователност. Моли въззивната жалба да бъде

оставена без уважение.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението и по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Следователно относно правилността на първоинстанционното решение въззивният съд е обвързан и следва да се произнесе в рамките на наведените от страните оплаквания, като обаче следва служебно да провери спазването на императивни материалноправни разпоредби, приложими към спора (така т. 1 от тълк. решение № 1/2013г. по тълк.д. № 1/2013 г. на ВКС, ОСГТК).

Настоящият съдебен състав намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо. Във връзка с правилността, като взе предвид наведените във въззивните жалби пороци на атакувания акт и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

В исковата си молба А. А. Н. твърди, че на 30.04.2019 г., около 21.30 часа, в гр. София пресичал пътното платно на бул. „Ген. Михаил Д. Скобелев“, в района на кръстовището с ул. „Партений Нишавски“ и бил блъснат от лек автомобил „Опел Тигра“ с рег. № ***, управляван от А. Л. М.. Твърди, че водачът на лекия автомобил предприел маневра „ляв завои“ и не пропуснал пресичащия пешеходец, който от удара паднал на дясната си страна. Вследствие на ПТП-то получил счупване на лява бедрена кост, разтягане на лява предна кръстна връзка на ляво коляно, възпаление на ставната капсула на ляво коляно, частично разкъсване на вътрешния мениск на ляво коляно, посттравматичен фемурален остеоит, охлузване на дясна поясна област, оток и кръвонасядане на ляв лакът, оток и кръвонасядане на ляво коляно. Бил прегледан по спешност във ВМА – София бил освободен от болничното заведение с предписана ортеза за две седмици, криотерапия, покой и обезболяващи при нужда. Предвид заселващите се болки в лявото коляно, на 10.05.2019 г. на ищеца била извършена МРТ на ляво коляно, а на 13.08.2019 г. и контролна такава. Твърди се, че състоянието на ищеца било свързано със силни болки и страдания, ограничен обем на движенията на левия долен крайник, бърза уморяемост, непълноценност. Тези болки причинили на ищеца срыв на самочувствието и тежък психически шок, станал много чувствителен.

Предвид изложеното иска от съда да постанови решение, с което да осъди ответното дружество ЗД „Бул Инс“ АД, като застраховател по риска „Гражданска отговорност“ на водача на лек автомобил „Опел“, да му заплати сумата от 50 000 лв. – обезщетение за причинени неимуществени вреди, вследствие нанесените му травматични увреждания, ведно със законната лихва от датата на исковата молба до окончателното изплащане на задължението.

Ответникът ЗД „Бул Инс“ АД е депозирал писмен отговор, в който са наведени твърдения за неоснователност на предявения иск, като е оспорвал механизма на ПТП и наличието на виновно и противоправно поведение на застрахования водач. Оспорвал е и причинната връзка между ПТП и причинените травми, както и размера на претенцията, като завишена. При условията на евентуалност е заявено и възражение за съпричиняване от страна на ищеца, с твърдения, че той не предприел никакви мерки за себеопазване и нарушил чл. 113 и чл. 32, ал. 2 ЗДвП, като пресичал пътното платно на необозначено за това място и без да се съобрази с разстоянието до приближаващото се МПС и с неговата скорост.

За да бъде уважен прекият иск на пострадалия срещу застрахователя на

делинквента по чл. 423, ал. 1 КЗ следва да се установят две групи факти. От една страна трябва да се установи наличието на застрахователно правоотношение между ответника в качеството на застраховател и прекия причинител на увреждането в качеството на застрахован. От друга страна следва да са налице кумулативно всички елементи от сложния фактически състав на непозволеното увреждане по чл. 45, ал.1 от ЗЗД - извършено виновно от делинквента противоправно деяние, от което да са настъпили в причинно - следствена връзка вреди за пострадалия от сочения вид и в търсения размер. Единствено за наличие на вината законът въвежда с разпоредбата на чл.45, ал.2 от ЗЗД оборима презумция. Застрахователят отговаря в обема и до размера, в който отговаря застрахования водач.

Механизмът на ПТП, противоправното поведение на А. Л. М. – водач на л.а. „Опел“, наличието на негова валидна застраховка „Гражданска отговорност“ при ответното дружество към датата на ПТП, увредите на жалбоподателя и причинната им връзка с ПТП са установени пред първата инстанция и са безспорни пред настоящата. Спорен е само въпросът за размера на справедливото обезщетение за претърпените от ищеца неимуществени вреди, както и дали е налице негово поведение на съпричиняване.

За установяване механизма на ПТП във връзка с поддържаното и пред въззивната инстанция възражение за съпричиняване, по делото са събрани писмени доказателства, изслушан е свидетел и е прието заключение на САТЕ, изготвено от вещото лице инж. В. Д., неоспорени от страните.

Свидетелят А. Л. М. е заявил, че участвал в ПТП, което станало около 21.30 ч., когато направил ляв завой от ул. Партений Нишавски“ към Лидъл на бул. „Скобелев. Чакал на червен светофар и когато светнало зелено, а на пешеходния светофар отсреща светело червено, предприел завой, подминал пешеходната пътека и тогава видял лакът на прозореца си, поради което спрял. Видял момче от ромски произход, което държало телефон и снимало. Като го видяло момчето паднало на земята и започнало да крещи. Заговорили се, а момчето си държало ту едното коляно, ту другото. Свидетелят му предложил да му помогне да стане и да се преместят от кръстовището. Според свидетелят пешеходният светофар светел червено. Имало бутон и ако не бил натиснат, светофарът продължавал да свети червено. В района на произшествието имало пешеходна пътека.

Въз основа на представените служебна бележка рег. № 433200-58109/20.05.2019 г. на СДВР, отдел „ПП“, проект за разположение на светофарната уредба и циклограмата за локален и твърд режим на работа на същата по делото е изготвено заключението на САТЕ. Вещото лице е посочил, че най-вероятният механизъм на ПТП е следният: на 30.04.2019 г., около 21.30 ч. лек автомобил „Опел Тигра“, управляван от А. М. се движи в гр. София по ул. „Партений Нишавски“ с посока от ул. „Добруджански край“ към ул. „Одрин“ и преди кръстовището с бул. „Ген. М. Скобелев“ водачът спрял на забранителен сигнал на светофарната уредба. По същото време А.Н., се намирал на пътното платно на булеварда, в платното за движение по посока юг. Траекториите на движение на автомобила и пешехода се пресекли и настъпил удар между тях с инициален контакт в дясна лакътна става на пешехода и долна лява част на предното челно стъкло на автомобила. Вследствие на удара тялото се завъртяло около вертикалната ос и е отхвърлено напред и наляво по посока на движение на автомобила. Вещото лице е посочил още, че според представената циклограма на действие на светофарната уредба, втора фаза, разрешителен сигнал по направление на автомобила „4Н“ и на пешехода „1П4 се задействат едновременно.

За направление на пешеходеца „П“ е монтиран бутон за задействане на разрешителния сигнал. Според вещото лице водачът на автомобила е имал възможност да възприеме пешеходеца и да пропусне преминаването му. Водачът е имал и възможност да спре преди мястото на удара. Пешеходецът също е имал техническа възможност да възприеме автомобила и да се движи в района на пешеходната пътека., каквато е била налична.

Относно претърпените травми и болките и страданията на ищеца във връзка с тях по делото са събрани писмени доказателства – медицински документи и е изслушано заключение на СМЕ, изготвено от д-р К. С.. Той е посочил, че при ПТП ищецът е получил охлузване на дясна поясна област, оток и кръвонасядане на ляв лакът, оток и кръвонасядане на ляво коляно, разтягане на предна кръстна връзка на лява колянна става, частично разкъсване на вътрешната колатерална връзка на лява колянна става и частично разкъсване на вътрешния мениск на лява колянна става. Посочено е в заключението, че през периода на лечение ищецът е търпял болки и страдания, като първите 30 дни, болките са били с по-голям интензитет. Посочено е, че при нормално протичане на лечението без усложнения (за каквито няма данни по делото), периодът на възстановяване при такъв тип увреждане е около 3-4 месеца.

При така събраните доказателства, относно размера на дължимото се на ищеца обезщетение за неимуществени вреди, при приложение нормата на чл. 52 ЗЗД, съдът намира следното:

Размерът на обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост - чл.52 ЗЗД. Според приетото в Постановление № 4/23.12.1968г. на Пленума на ВС понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно, а е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат пред вид от съда при определяне размера на обезщетението. Такива обстоятелства при телесни увреждания са характерът, броят и начинът на увреждането, обстоятелствата, при които е извършено, евентуално допълнително влошаване на здравословното състояние на пострадалия, причинените морални страдания, осакатявания, загрозявания и пр. От друга страна в константната съдебна практика на ВКС (обективизирана в решения, постановени по реда на чл.290 от ГПК – напр. решение № 83 от 06.07.2009 г. по т.д. № 795/2008 г. на ВКС, ТК, II т.о., решение №151 от 12.11.2013 г. по т.д. №486/2012 г., ТК, II т.о., решение №130 от 09.07.2013 г. по т.д. № 669/2012 г. на ВКС, ТК, II т.о., и мн.др.) се приема, че при определяне на справедливото обезщетение за неимуществени вреди, следва да се вземат предвид във всеки конкретен случай установените по делото конкретни обстоятелства, свързани с характера и тежестта на увреждането, интензитета и продължителността на претърпените физически и емоционални болки и страдания, а така също и икономическото състояние в страната към момента на увреждането, израз на което са и установените лимити на отговорност на застрахователя към този момент. В мотивите на решението си, съдът следва конкретно да посочи същите обстоятелства и да обоснове значението им за размера на неимуществените вреди.

Като съобрази описаните по-горе увреждания и последиците от тях, и свързаните с тях физически и психически болки и страдания на жалбоподателя, техния вид, интензитет и продължителност, обусловени от вида и тежестта на уврежданията, възрастта на ищеца при ПТП – 26 г. – възраст, която се характеризира с много динамичен начин на живот; обстоятелството, че въпреки това ежедневието на ищеца е било променено за период от 3-4 месеца, през които е търпял болки, по-сериозни през първия месец, както и дискомфорт при придвижване; обстоятелството, че не е лекуван

оперативно, а само консервативно; лимитите на застрахователните обезщетения и икономическите условия в страната към 2019 г. и като се съобрази принципа на справедливост, залегнал в разпоредбата на чл.52 ЗЗД, съдът намира, че размера на адекватната обезвреда на претърпените от ищеца неимуществени вреди от ПТП е 25 000 лева. Ето защо е частично основателно оплакването на ищеца, че първата инстанция му е присъдила занижено обезщетение в разрез с принципа за справедливост по чл. 52 ЗЗД.

Настоящият състав намира обаче, че е неоснователно оплакването на жалбоподателя, че по делото не се установява съпричиняване от негова страна. От изслушаното заключение на САСЕ се установява, че разрешителният сигнал на светофара за двамата участници в ПТП се активира по едно и също време, но допълнително на пешеходния светофар е монтиран бутон за активиране на разрешителния сигнал. Следователно на кръстовището е било налице т.нар. гъвкаво управление на параметрите на потоците от ППС по отношение на пешеходците, уредено в чл. 40а от Наредба № 17 от 23.07.2001 г. за регулиране на движението по пътищата със светлинни сигнали. При него разрешителният сигнал се активира само при ръчно задействане от страна на пешеходците посредством специално монтиран бутон.

В същото време от свидетелските показания, които няма причина да не бъдат кредитирани, както и предвид липсата на други доказателства, които да ги опровергават, се установява, че когато водачът е предприел маневрата „завой наляво“, светофарът за пешеходци е светел червено. Т.е., когато е предприел пресичане жалбоподателят, той не е активирал разрешителния сигнал. Последното е още повече установено и от обстоятелството, че жалбоподателят е пресичал не точно на пешеходната пътека, която е на линията на светофара, а малко след нея по посока на движението, поради което и логично при предприетото пресичане не е имало как да активира зеления светофар чрез монтирания бутон. Следователно, пешеходецът е пресичал на червен светофар, който забранява преминаването – чл. 35, ал. 4, т. 1 ППЗДвП. Макар в близост да е имало пешеходна пътека, съгласно чл. 7, ал. 2 ЗДвП пешеходецът е бил длъжен да се съобрази със светлинния сигнал. Макар този факт да не е посочен от застрахователя, като обуславящ наличие на съпричиняване, следва да бъде съобразено, че при всички случаи пресичайки на забранен сигнал пешеходецът е бил длъжен да се съобрази с отстоянието и скоростта на идващият от дясната му страна автомобил, който в случая е бил с предимство. Такова задължение пешеходците имат винаги, когато предприемат пресичане, дори на пешеходна пътека (така чл. 113, ал. 1, т. 1 ЗДвП, чл. 32, ал. 2 ЗДвП. След като в случая пешеходецът не само че е пресичал на червено, но и не се е съобразил с идващото от дясно МПС, той несъмнено с поведението си е допринесъл за настъпване на ПТП, като приносът му е най-малко 20%

С така приетият принос следва да бъде намален размера на определеното като справедливо обезщетение, или застрахователят дължи на ищеца обезщетение за претърпените от него неимуществени вреди във връзка с ПТП в размер на 20 000 лева.

Предвид достигане на въззивния съд до извод относно размера на справедливото обезщетение за неимуществени вреди различен от този, до който е достигнал първоинстанционния съд, първоинстанционното решение следва да бъде отменено в частта, в която искът е отхвърлен за сума над 12 000 лева до 20 000 лева и на ищецът да бъдат присъдени още 8 000 лева, ведно със законната лихва от 09.09.2019 г. до окончателното плащане. В останалата обжалвана част първоинстанционното решение е

правилно и следва да бъде потвърдено.

По разноските: При този изход от спора право на разноски в настоящото производство има всяка страна, в зависимост от защитения материален интерес.

Ищецът не е сторил такива, тъй като е освободен от внасяне на държавна такса и разноски при условията на чл. 83, ал. 2 ГПК, но е бил представляван от адвокат безплатно и неговото възнаграждение следва да бъде определено по реда на чл. 38, ал. 2 ГПК.

При защитен интерес в размер на 8 000 лева от общо защитаван интерес в размер на 38 000 лева, на адв. В.О. следва да бъдат присъдени 351.54 лева, а с ДДС – 421.85 лева.

Застрахователят е направил разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 4300 лева, на жалбоподателят е направил възражение за прекомерност на същото. Настоящият съдебен състав намира, че съобразно фактическата и правна сложност на въззивното производство, които са под средната, адвокатското възнаграждение следва да бъде намалено до минимума по Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения, или на 2004 лева с ДДС. Съобразно защитения материален интерес от тях му се дължат 1 582.16 лева.

За първата инстанция на адв. В.О. се дължат още 389.76 лева.

Първоинстанционното решение следва да бъде отменено в частта, с която на застрахователя са присъдени разноски над 1800 лева.

ЗД „Бул Инс“ АД следва да заплати по сметка на САС 160 лева – държавна такса и по сметка на СГС – още 320 лева – държавна такса.

Водено от изложеното, Софийският апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 261974/24.03.2021 г. по гр.д. № 11754/2019 г. на СГС, I-19 състав в частта, с която е отхвърлен иска на А. А. Н. против ЗД „Бул Инс“ АД по чл. 432, ал. 1 КЗ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди от ПТП, претърпяно на 30.04.2019 г. за сума над 12 000 лева до 20 000 лева, както и в частта, в която с решението са присъдени разноски на „ЗД „Бул Инс“ АД в размер над 1800 лева и вместо това постановява:

ОСЪЖДА ЗД „Бул Инс“ АД, ЕИК 831830482, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Джеймс Баучер“ № 87 да заплати на А. А. Н., ЕГН *****, със съдебен адрес гр. ***, ул. „****“ № 38, партер, ап. 2 – адв. В.О. сумата **8 000 лева**, допълнително към вече присъдените му от СГС 12 000 лева, представляващи обезщетение за неимуществени вреди от ПТП, претърпяно на 30.04.2019 г., ведно със законната лихва върху сумата от 09.09.2019 г. до окончателното плащане на задължението.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 261974/24.03.2021 г. по гр.д. № 11754/2019 г. на СГС, I-19 състав в останалата обжалвана част.

ОСЪЖДА ЗД „Бул Инс“ АД, ЕИК 831830482, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Джеймс Баучер“ № 87 да заплати на адв. В. В. Орт. от САК, сумата 421.85 лева – адвокатско възнаграждение пред САС, определено по реда на чл. 38, ал. 2 ЗА, както и сумата 389.76 – допълнително адвокатско възнаграждение пред СГС.

ОСЪЖДА ЗД „Бул Инс“ АД, ЕИК 831830482, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Джеймс Баучер“ № 87 да заплати в бюджета на съдебната власт по сметка на Апелативен съд – София сумата 160 лева – държавна такса, както и по сметка на Софийски градски съд сумата 320 лева – допълнителна държавна такса.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните, при наличие на предпоставките на чл. 280, ал. 1 и ал. 2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____